

BIBLE PRO DNEŠEK: ČLOVĚK – DÍLO BOŽÍCH RUKOU

I řekl Bůh: "Učiňme člověka, aby byl naším obrazem podle naší podoby. Ať lidé panují nad mořskými rybami a nad nebeským ptactvem, nad zvířaty a nad celou zemí i nad každým plazem plazícím se po zemi."

I vytvořil Hospodin Bůh člověka, prach ze země, a vdechl mu v chřípí dech života. Tak se stal člověk živým tvorem.

(Genesis 1,26.27; 2,7)

Michal Balcar, kazatel

Kdybych použil jakékoliv superlativy, myslím, že bych nemohl podcenit význam tohoto textu na lidské dějiny, na lidském myšlení. Najednou hodnota člověka není odvozena od jeho přínosu pro společnost, není ani z majetku, který vlastní, ani v jeho schopnostech, jeho inteligenci, v jeho vzhledu, ale v tom, že je stvořen Bohem. Je stvořen Bohem tak, aby byl obrazem Božím. Myslím, že smysl oné metafory je do značné míry jasný, a možná do větší míry nejasný. Je celkem nepochybné, že Bůh - nebo Mojžíš, který je Božím mluvčím - v tomto případě naznačuje, že Bůh do člověka otiskl něco ze sebe, nějakou část toho co je typické a charakteristické pro Boha. Co je ale tak část, kterou do nás Bůh vtiskl? Co máme podobné my lidé se samotným věčným Bohem? V jistém smyslu ta metafora vlastně ještě říká, že skrze nás lidi můžou i ostatní lidé vidět něco z Boha. Že v nás je skryta jakási jiskra toho božského. V čem jsme tedy Bohu podobní?

Církevní dějiny jsou plné možných interpretací tohoto verše. Například středověcí teologové měli za to, že se jedná o rozum nebo svobodnou vůli. Nicméně já se v souladu s moderními teology (jako byly např. Karl Barth nebo Emil Brunner) kloním k tomu, že se jedná o lidskou schopnost vztahovat se k jinému, k odlišnému. A to ať už se jedná o Boha nebo o bližní. Kdybych to měl říct psychologicky, tak bych řekl, že se jedná o lidskou schopnost empatie, vcítění se do druhého člověka. Vnímání druhého jako samostatné bytosti. Žítí je ve vztazích, které jsou blízké a intimní, ale založené na svobodě pro toho druhého a ne na manipulaci. Kdybych to měl říct filozoficky s Martinem Buberem, tak bych řekl, že se jedná o schopnost prožívat vztah typu „já a ty“. A kdybych to měl říct novozákonně, janovsky, tak je-li Bůh láska, potom Boží obraz v nás je naše schopnost milovat. Milovat Hospodina a milovat naše bližní.

Ten hebrejský text, který je tady použitý, používá zvláštní předložka, a to předložku „lamed“. Ta může mít v zásadě dva významy - může se překládat buď jako prostorové nebo směrové „k“, anebo se může používat jako spojka, kterou je uvozena věta účelová, tzn. spojka „aby“. Přesně tak to překládá Český ekumenický překlad, když říká, že „Bůh stvořil člověka, ABY byl jeho obraz, stvořil ho, aby byl obrazem Božím“. A ono „aby“ potom naznačuje, že ten Boží obraz v nás není něco, co je nám dáno, ale je spíš možnost našeho života nebo potenciál. Život máme žít tak, abychom směřovali k tomu, že se stáváme Božím obrazem. V zásadě myslím, že o to v posledku v životě lidském jde. Kam směřujeme? K tomu, že je ten Boží obraz v nás více a víc patrný, anebo k tomu, že ten Boží obraz v nás více a více zadupáváme a zastíráme? To odkrývání Božího obrazu v nás se neděje skrze naši snahu jako lidí, ale děje se skrze přijetí Boží milosti. A jenom ta Boží milost v nás dokáže ten poničený Boží obraz uzdravovat a odkrývat.

Jindřich Černohorský, redaktor HopeTV

Chci v úvodu přečíst Žalm 100, a protože není vůbec dlouhý, tak si jej dovolím přečíst celý:

„Hlahol Hospodinu, celá země! Radostně služ Hospodinu! Vstupte před jeho tvář s plesem! Vězte, Hospodin je Bůh, on nás učinil, a ne my sami sebe, jsme jeho lid, ovce, které pase. Vstupte do jeho bran s díkyvzdáním, do nádvoří jeho s chvalo zpěvem! Vzdávejte mu chválu, dobrořečte jeho jménu, neboť Hospodin je dobrý, jeho milosrdenství je věčné, jeho věrnost do všech pokolení!“

Tento žalm má zajímavou strukturu. Když se podíváme na začátek, tak tam všichni lidé na této zemi jsou vyzýváni k tomu, aby radostně oslavovali a chválili Hospodina. Proč? Protože on je dobrý, jeho milosrdenství je věčné, a jeho věrnost do všech pokolení. Uprostřed tohoto žalmu se nachází podle mého soudu stěžejní místo, kde je napsáno: „On nás učinil, a ne my sami sebe, jsme jeho lid, ovce, které pase.“ Člověk je dílo Božích rukou. Když se to takto dnes řekne, tak mnoho lidí si pomyslí, že přece člověk je dílem náhody a ne dílem nějaké myšlenky nějakého stvořitele.

Vzpomínám si, že nedávno jsme s manželkou řešili, jak se starat o náš pozemek, který je na vesnici. A protože se nám nechtělo jezdit pět hodin sekačkou sem a tam, tak jsme si pořídili bio-sekačky, tedy dva berany. Než jsem nedovezl, tak jsem celý pozemek musel oplotit, připravit místo, kde na ně nebude tolik pršet, kde budou mít sůl a čistou vodu. A pak přišel ten den, kdy jsme si pro berany přijeli a vypustili je na pozemek. Ve chvíli, kdy měli volnost, tak od nás utíkali, protože měli strach. Dodnes nás nenechají přijít blíž než na nějakých 5 až 6 metrů. Pořad se bojí, i když to s ním myslíme dobře, staráme se o ně a děláme pro ně všechno, stále nám úplně nedůvěřují. A tady je napsáno, že my jako lidé jsme ovečky, o které se Pán Bůh stará. Mě to s námi připadá velmi podobné. Pán Bůh nám dává v určité hranice, zákony, kde když se budeme pochybovat, bude nám dobře. Ale my jsme moc nevěřili, a tak jsme ty hranice přestoupili a řekli jsme si, že budeme žít po svém. Důsledky můžeme dnes vidět všude kolem nás.

Za mnou stojí petřínská rozhledna, taková napodobenina Eiffelovy věže v měřítku 1:5. Kdybych prohlásil, že tato stavba vznikla díky dlouhému času díky vlivu tepla zimy, tak bych musel být blázen. Proč? Protože když se na ni podívám zblízka, pak zjistím, že všude je záměr, plán. Nic tam není jen tak náhodně. Je zajímavé, že když se podíváme na člověka, tak někteří řeknou: „Náhoda je mocná“. Ale mě to nedává smysl, protože člověk je mnohonásobně složitější než obyčejná petřínská rozhledna.

Žalm 100 ukazuje na to, že nejsme dílem náhody. Že je tady stvořitel, který byl na počátku našeho vzniku, a který svět stvořil v sedmi dnech. Někteří lidé říkají, že to není možné. Mnozí křesťané se uchýlili k myšlence řízené evoluce, kdy říkají, že na počátku Bůh stvořil tento život a pak se to všechno náhodně nějak vyvinulo. Adventisté jsou jedni z mála, kteří věří, že Bůh stvořil svět v sedmi skutečných dnech. Já osobně věřím tomu, že to tak bylo, a dokonce jsem přesvědčen, že Bůh nepotřeboval vůbec sedm dní, ale úplně bohatě by mu stačila 1/7 vteřiny. Ale proč to udělal právě v sedmi dnech, o tom můžeme přemýšlet...